

संस्कृतः

ॐ नमो

पुराणः

३२४९

श्री ब्रह्मांड पुराण

४९०/५ ८२

सर्वज्ञ ब्रह्मा

विष्णोर्नामो भगवते वासुदेवाय

①

॥ अक्षमलारिमहात्म्यप्रार्थनः ॥

(2)

॥९

श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीसरस्वत्यै नमः ॥
श्रीगुरुभ्यो नमः ॥ श्रीमार्ते उभे वाये नमः
वाग्वल्लीपल्लवोल्लोलसरागकरभाभूरं ॥
गजास्यं सुंदरं वंदे वंदारकगणा चितं ॥१॥
विश्वेशचरणं भोजमकरंदोदबिंदवः ॥
सिंहंतुभारती वल्लीनतानां वदनालये ॥
॥२॥ कैलासाचलचूनाग्रमणि सुंदरं ॥९॥

2A)

दिरे ॥ पप्रच्छ पार्वती कां तं रहस्यानंद
सुंदरं ॥ ३ ॥ पार्वत्युवाच ॥ प्रियं किं दु
लभं लोके किमाश्वयं करं परं ॥ क्षेत्रेती
र्थं सदानृणां भुक्तिमुक्तिफलप्रदं ॥ ४ ॥
अवतारेण केन ह्यसर्वेषां सुलभः सदा ॥
कैर्व्रतैस्तं समाश्रयः कथयाशुभमप्रभो
॥ ५ ॥ श्रीशिव उवाच ॥ पुरा ह्यतयुगेका

(3)

॥२॥

लेभ्रष्टविर्यान्माहामुनीन् ॥ सनत्कुमारो
कथयदुःखदारीद्रपीडितान् ॥ ६ ॥ तक्षे
त्रंतीर्थमप्येकंश्रुक्तिपुक्तिप्रदंशिवं ॥
अधिष्ठितंमयादेवीव्याचक्ष्पयान्तरां
॥ ७ ॥ तदक्षामिमहादेविप्रेम्णातवव
रानने ॥ सनत्कुमारवाच ॥ पुराधर्मसु
ताःसप्तमणिचूलंगिरिंगताः ॥ ८ ॥

॥२॥

(3A)

तपस्तेषुस्तदातिव्रमेकाग्रहृदयस्थिताः॥
शांतादांतासदाभ्वाराः सदाराः सपरिग्र
हाः ॥९॥ आश्रमे रमणीयेस्मिन्वृक्षव
ल्लीजलाकुले ॥ शांतवैरभृगव्याद्यव
भ्रुरगसमाकुले ॥१०॥ सर्वतुफलसंपु
र्णैकदलीखंडमंडिते ॥ रमालसरको
ल्लोलतरणारणपल्लवे ॥११॥ सुखा

(५)

३

यशीतलोपांतेमयूरावलिजिते॥ क
दावित्तत्रमल्लारव्योदैयराजःसमाग
तः॥१२॥ ज्वालाकरालवदनोराक्षसैः
परिवारितः॥ उदयकरवालाग्रधाराविं
त्रमहीरहः॥१३॥ पदातिरथनागाश्वा
द्योषव्याकुलितामरः॥ लोहसंनाहकि
रणोन्मिश्रिताकीश्रुमंडलः॥१४॥

कू

३

(4A)

करैः॥

आश्रमास्तेनविध्वस्ताः समस्ता अपि
विश्रुताः॥ आकांताः स्तरवस्तुंगाः सा
मरेः कुंजरेः॥ १८॥ लोललांगूलचरणे
र्घटीयंत्रावलीहताः॥ कुंडलखावहिष
स्तस्यपूर्वभूत्रे निषेविताः॥ १९॥
विचार्यदेवताचार्याः कुसुमानिमहीर
हा॥ पूजावेदिषुरम्या सुपानकेलीश्वर

३। निपेतुः शंखिनां शाखायत्र कीर्णमही तले ॥ वेदानामि

कारसः ॥ १७ ॥ जहोतदाश्रमपदं सौंदर्यं
दुःखतो निजं ॥ मुखं सद्यो विश्रुताया
स्तत्पुण्या इव तक्षिणात् ॥ १८ ॥ वृटवः प
टवो ध्याये स्फूर्जतर्जितर्जिताः ॥ ह
ताः कामदुषागा बोया ज्ञियाः पीव
रोधसः ॥ १९ ॥ व्याकुली कारया मा
संशोतादाताः पतिव्रताः ॥ ऋषयः

वशां खेन प्रस्तानां नानाः कृतान् ॥

(5A)

कंठ पाशा द्यै बध्वा वापीषु मज्जिताः ॥
॥२०॥ ईति दुःखाभिभूतास्तै गते तस्मि
न्दुरात्मनि ॥ किं किंकर्मः क्वं गच्छामः ॥ च
क्व सामः सुदुःखिताः ॥२१॥ किं विशुंक
थ यामोहि विशुंकः पाल्दृष्यति ॥ हतम
स्माभिरतुलं दुष्कृतं न विद्वहे ॥२२॥
कषुंकषुमहोनाता नास्य नाथा वयं

(6)

५

बत॥ यंभालं जेतु मिंद्रोपि कथं जेषं
तितं नृपाः ॥ २३ ॥ शपामश्चेत्तु दुःसत्मा
नंत पोहानिर्भविष्यति ॥ जजल्मुरिति
ते सर्वे भयविकल्कचेतसः ॥ २४ ॥ वृ
त्तांतमेनंदेवेद्रं नारायणमथाब्जं ॥
किं वामहे शं सर्वेशं कथयामः सुदुः
खिताः ॥ २५ ॥ अस्ति गूढतमं किंचि

५

(6A)

रुद्रा नं य सर्वतां तरे ॥ कुटुंबान्यग्रि
होत्राणीनेषामस्तत्र किं वयं ॥ २६ ॥
इति श्रीब्रह्मांडपुराणे क्षेत्रखंडे श्री
मल्लारिमहात्म्ये अष्टमोऽध्यायः ॥ ११९ ॥ २७
श्री ॥ ॥ सनत्कुमार उवाच ॥ अथ ते मुन
यः सर्वे दुर्नचिताः सुदुःखिताः ॥ गोपा

(७)

६

अचकुटुं कानिकस्मिंश्चि सर्वतांतरे ॥१॥
ययुः सहस्रनयननगरीममरावतीं ॥
सुधर्मायां सभायांतमासी नंददशुः क्ष
णात् ॥२॥ ज्वलद्गलावलीप्रांशुतेजो
ज्वाला सुशोभिते ॥ सिंहसने वीज्यमा
नं चामरैर्हरिणीदंशा ॥३॥ यमग्निः
सेवते नित्यं दाहकं विहं च ॥ मूर्त्तिसुंद

म

६

य

(6A)

रयारम्यपुंजवच्छंततेजसा॥४॥सरो
षं कर्ममुक्तावायमोभूत्वा हंतं जलिः॥
सहस्रासुराक्षसीं वृत्तीमुपास्ते नैर्ऋतः
स्वयं॥५॥पाशभूमुरतस्तिष्ठन्नवसृणः
किंकराकृतिः॥वायुमुर्तिधरः श्रीमा
त्र्यंजलिः परिसेवते॥७॥निधिहस्तः
सदाराजराजस्तिष्ठतिनपुरः॥रम्य

(8)

७

मुक्तिधरः श्रीमानुपास्तेसौदिवाकरः॥
॥७॥ भजंते सर्वभावेन देवः कुमुदबोध
वः॥ संतोषयति देवानां माचार्यश्चा
नुवर्णनैः॥ ८॥ गायंति ललितं गीतं गं
धर्वाः सुमनोहरं॥ सिद्धचारणनागा
द्या भिरावृताः॥ ९॥ अतोषयंस्वभावे
न भक्त्या संपुण्या पृथक्॥ कांतारं

निजवि
द्या

७

(8A)

भादयोनि संललितैर्यमुपासते ॥१०॥
तत्रागतान्ममालोक्य धर्मपुत्रान्मु
नीश्वरान् ॥ सिंहासनात्समुत्थायैभ
क्तिपूर्वेन नामसह ॥११॥ शक्र उवाच ॥
पूर्वं पूर्वमया यच्च जन्म जन्मांतरा
दपि ॥ उपार्जितं महापुण्यं फलितं द
र्शनेन वः ॥१२॥ अस्मात्सु कृतपुण्या

(७)

८

नामहतीभवतां लपा। स्वयमुक्तेति ता
युयं प्रीत्याय स्वयमागताः ॥ १३ ॥ धन्यो
स्मि कृतक योस्मि कृतपुण्योस्मि सर्व
था ॥ ससं स्वर्गाधिपस्यै भवतामद्य
दर्शनात् ॥ १४ ॥ अद्यप्रभृति निर्विघ्नं म
म कृत्यं भविष्यति ॥ निर्विघ्नकरणा
युयं गलेशा इव निश्चिताः ॥ १५ ॥

८

(9A)

आदिशब्धं यदा कार्यं येन युयं समा
गताः ॥ श्रान्ताः कान्ताः पथायासादति
म्लानमुखप्रियः ॥ १६ ॥ ॥ कृषय
उनुः ॥ हर्ता कर्ता स्वयं शास्ता भवो
स्त्रिजगतां विभुः ॥ तपस्वमनुति
षामोभयदत्ताभयोसर्वैः ॥ १७ ॥
कदाचिन्मृगया व्याजाद्राक्षसैः प

(10)

॥९॥

रिवारितः॥आजुगमाश्वमनोसौम
ल्लोकारिमडाव्यथाः॥१८॥वयंसंत्रा
सितास्तेन जीवशेषावथास्थिताः॥
अतीतनागतइनानादेवोजानाति
वर्त्तनं॥१९॥किं वृमः कष्टम तुलमा
स्तां तौ न्म रिमल्लको॥देयौ सुरेंद्रहं
तव्या देवेन श्रीमता त्वया॥२०॥

॥९॥

(10A)

॥ शक्र उवाच ॥ ॥ ताभ्यां तु मणि
मल्लोभ्यामब्जयोनिः सुतोषिताः ॥
एकांगुष्ठेन तपसा धूम्रपानक्रिया
विधेः ॥ २१ ॥ नाहं तयोर्वधार्थाय स
मर्थो ब्राह्मणोत्तमाः ॥ पराक्रमदुराध
र्षैर्तपोवीर्यमदोक्ष्यतो ॥ २२ ॥ विनेश्वर
मजेयौ तोदुष्टौ दुष्टवलोक्तौ ॥ प्रया

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com